

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ І ЗАМОВНИКАМИ

Богонос О., магістр, Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

В сучасній ринковій системі діяльність кожного суб'єкта господарювання є предметом уваги всіх учасників ринкових відносин, які націлені на позитивні результати його функціонування. В українських підприємств є можливості виходу на рівень більш ефективного розвитку. Такі можливості безпосередньо залежать від прозорості і достовірності даних фінансової звітності, на підставі яких інвестор приймає рішення про необхідність та обсяг інвестицій, здійснює контроль за їх ефективним використанням.

Здійснюючи свою виробничо-господарську діяльність підприємства вступають в розрахункові взаємовідносини з іншими підприємствами. Розрахунки є важливим інструментом регулювання економічних відносин між суб'єктами господарської діяльності, а також необхідним елементом процесу розширеного відтворення, формування, розподілу (перерозподілу) суспільного продукту. Від їх правильної організації залежить швидкість обертання грошових коштів, що безпосередньо впливає на рівень платоспроможності та ліквідності підприємства.

Найчастіше такі розрахунки пов'язані з реалізацією виробленої продукції і наданих послуг. Для відображення в обліку поточної дебіторської заборгованості, яка виникає на етапі реалізації товарів (робіт, послуг) призначено активний рахунок 36 «Розрахунки з покупцями і замовниками».

За дебетом цього рахунка відображаються суми виникнення боргових прав, що дорівнюють продажній вартості відвантажених (переданих) товарів, готової продукції, виконаних робіт, послуг (з ПДВ) в кореспонденції з рахунками обліку доходів від реалізації відповідних активів.

За кредитом рахунку 36 «Розрахунки з покупцями і замовниками» відображаються суми виконання (погашення) покупцями і замовниками своїх боргових зобов'язань перед підприємством, найчастіше, в кореспонденції з рахунками обліку грошових коштів.

Синтетичний рахунок 36 «Розрахунки з покупцями і замовниками» має субрахунки:

- 361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями»;
- 362 «Розрахунки з іноземними покупцями»;
- 363 «Розрахунки з учасниками ПФГ»;
- 364 «Розрахунки за гарантійним забезпеченням».

Наведені субрахунки деталізують відображення інформації в обліку за розрахунками з покупцями і учасниками промислово-фінансових груп. Але даний рахунок не містить субрахунків для обліку розрахунків із замовниками. Такі розрахунки «Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і

організацій» №291 від 30.11.99 передбачено відобразити на субрахунках 361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями» і 362 «Розрахунки з іноземними покупцями».

Застосування субрахунків 361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями» та 362 «Розрахунки з іноземними покупцями» по відношенню до розрахунків з покупцями і замовниками унеможливує деталізацію дебіторської заборгованості і не враховує специфіку розрахунків з ними, а, отже, ускладнює визначення сумнівної дебіторської заборгованості. Тому, вважаємо за необхідне ввести додаткові субрахунки: «Розрахунки з вітчизняними замовниками» та «Розрахунки з іноземними замовниками» (табл. 1). Це дозволить підвищити рівень аналітичності у розрахунках з дебіторами і розмежувати передачу права власності на продукцію і моменти закінчення зобов'язань щодо надання послуг замовникам.

Також особливу специфіку мають операції з давальницькою сировиною. Тому для цього пропонуємо виділити окремий рахунок для відображення в обліку таких операцій: 365 «Розрахунки за операціями з давальницькою сировиною».

Таблиця 1 – Запропонований робочий план рахунків щодо розрахунків з покупцями і замовниками

Субрахунок першого порядку	Субрахунок другого порядку	Субрахунок четвертого порядку
36 Розрахунки з покупцями та замовниками	361 Розрахунки з вітчизняними покупцями	3611 Розрахунки з вітчизняними покупцями
		3612 Розрахунки з вітчизняними замовниками
	362 Розрахунки з іноземними покупцями	3621 Розрахунки з іноземними покупцями
		3622 Розрахунки з іноземними замовниками
	365 «Розрахунки за операціями з давальницькою сировиною»	3651 Розрахунки з вітчизняними замовниками за операціями з давальницькою сировиною
		3652 Розрахунки з іноземними замовниками за операціями з давальницькою сировиною

Джерело: розроблено автором.

Таким чином, питання відображення дебіторської заборгованості в системі рахунків, вимагає вдосконалення існуючих нормативних документів і, зокрема, Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій.

Крім того, наведено пропозиції, щодо відображення розрахунків за операціями з давальницькою сировиною на субрахунках другого порядку, якими доцільно доповнити Робочий план рахунків підприємства.

Список використаних джерел:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 25.10.99 р. № 725/4018 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0725_
2. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 №29 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0893>

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Братюк В.П., кан. екон. наук, доцен, Мукачівський державний університет

Вдосконалення системи нагляду за діяльністю страхових компаній сприятиме реалізації підходів до забезпечення захисту прав споживачів страхових послуг та відновлення довіри клієнтів до страховиків. Крім того, пошук дієвих механізмів забезпечення ефективного функціонування страхових компаній можливий при формуванні дієвого механізму управління фінансовою безпекою останніх.

В умовах формування стабільного страхового ринку в Україні та запровадження елементів нагляду за страховою діяльністю постає необхідність забезпечення фінансової безпеки окремого страховика.

Фінансова безпека страхової компанії – це здатність страховика забезпечувати стійкість фінансово-економічного розвитку;

- забезпечувати стійкість платіжно-розрахункових відносин й основних фінансово-економічних параметрів;
- нейтралізувати вплив зовнішніх кризових ситуацій і навмисних дій агресивних чинників, тіньових структур на фінансову стійкість страхової компанії;
- попереджувати витік капіталів за межі впливу страховиків, попереджувати конфлікти між власниками різних рівнів з приводу розподілу та використання ресурсів страхової компанії;
- найбільш оптимально залучати та використовувати засоби іноземних та вітчизняних партнерів;
- попереджати зловживання та адміністративні порушення у фінансових правовідносинах.

Г. В. Іващенко [1] для визначення безпеки використав системно-діяльнісний підхід, що надало змогу стверджувати, що при визначенні сутності поняття «безпека» необхідно, перш за все, уявити її як систему, визначити субстанцію, джерело виникнення, розвитку та функціонування, форми її прояву.

На думку Рубана О. О. [2] фінансова безпека це інтегральна характеристика успішного функціонування страхової компанії. Вона ґрунтується на ліквідності,